

שאגה אחת יותר מדי

מאת: נתנאל אלישיב, מאמר אורח
יום ראשון, 2 בינואר 2011, 11:26

כל הסימנים מורים על כך שאריה דרעי מתכנן את חזרתו הגדולה למרכז החיים הציבוריים. נתנאל אלישיב חושב ששובו של אדם שהורשע בשוחד ובמרמה למשרה ציבורית רק יוסיף עוד כתם מוסרי לחיינו

תגיות: אריה דרעי, ש"ס, שחיתות

לא רציתם אותו כשר פנים - קבלו אותו כראש ממשלה.
דרעי (צילום: אורי לנץ)

זאת היתה רק שאלה של זמן. שנים יושב לו אריה דרעי ומתכנן את שובו למרכז החיים הציבוריים. בתחילה ניסה לרוץ לראשות עיריית ירושלים, ועכשיו כל הסימנים מורים על כך שהוא מתכנן את החזרה הגדולה, לראשות תנועה גדולה שתהווה לשון מאזניים בפוליטיקה הישראלית. ניתן אף לשמוע מקורבים ואוהדים הלוחשים בקול רם למדי שמטרתו הסופית היא כיבוש המשרה הרמה בישראל. לא רציתם אותו כשר פנים – קבלו אותו כראש ממשלה.

לאור כל זאת, אין זו העת לחשות. על אנשי רוח ומצפון מכל חלקי הציבוריות הישראלית לומר כבר עכשיו, בשפה ברורה: אם אריה דרעי ישוב ויקבל מעמד ציבורי כלשהו, הרי שכתם מוסרי נוסף יצטרף למפת חיינו הציבוריים שמוכתמת למדי גם כך.

שתיקה כהודאה

דרעי היה מוכן לגרור את כל המדינה למאבק עדתי יצרי כדי למנוע את מאסרו. דרעי עם הרב עובדיה לפני כניסתו לכלא בשנת 2000 (צילום: בוצ'צ'ו)

אני זוכר היטב את הוויכוחים שהיו נפוצים לפני כעשר שנים, האם דרעי באמת אשם או שמא תפרו תיק לעילוי הספרדי-חרדי שהתקדם מהר מדי והיווה איום על האליטות האשכנזיות-חילוניות. החלטתי אז שלא להסתפק במידע שבו מזינים אותי אמצעי התקשורת ונסעתי לספריה המשפטית בירושלים, שם עיינתי בארבעה קלסרים עבי כרס: פסק הדין בתיק הפלילי 305/93 – מדינת ישראל נגד אריה דרעי. כשראיתי מה כתוב בקלסרים הללו – חשכו עיניי. מסכת שיטתית, מתוחכמת ומכוערת של שוחד, לכיס הפרטי, תוך ניסיונות בוטים להסתיר את האמת ולהתל ברשויות. אני מודה ומתוודה שאין לי השכלה משפטית פורמלית, אבל הרושם שלי מן העיון בפסק הדין היה שמדובר בבטון מוצק.

האם לא היתה לגורמים מסוימים בפרקליטות ובתקשורת מוטיבציה לא כשרה במלחמתם נגד אריה דרעי? בהחלט ייתכן שהתשובה חיובית. האם הרשויות לא הלבינו חטאים חמורים מחטאיו של דרעי, כתוצאה מהטיות פוליטיות ואחרות? לצערי התשובה היא שכן, בוודאי במקרה של אריאל שרון. אולם בכל זה אין כדי להקל ולו במעט בחומרת מעשיו של דרעי.

אסור גם לשכוח את העובדה שדרעי בחר להשתמש בזכות השתיקה. אמנם לפי חוקי המדינה זו זכותו של כל אדם, אבל זה חמור מאוד מבחינה נורמטיבית כשמדובר בנבחר ציבור. חוץ מזה, דרעי מחויב לעולם ההלכה, ולפי ההלכה שתיקה היא כהודאה – אדם חף מפשע הודף את הטענות נגדו, ואם אינו עושה כן, הרי שהוא אשם. ואמנם נאמר בספר 'משלי': "מודה ועוזב ירוחם", אבל דרעי מעולם לא הודה. אדרבה, הוא היה מוכן לגרור את כל המדינה למאבק עדתי יצרי, הכול כדי למנוע את מאסרו.

מחזירים עטרה ליושנה? יותר נכון תקלה ליושנה

יתרה מכך, גם לו הודה, אין זה אומר שניתן לסמוך עליו באותו תפקיד עצמו שבו נכשל כישלון חרוץ. מסופר על אחד מחכמי ישראל בדורות האחרונים, המגיד מדובנה, שהזדמן לכפר נידח, ומצא את עצמו ממתין בבית הכנסת, ביחד עם שמונה יהודים נוספים, ליהודי נוסף שישלים להם מניין. כשראו המקומיים את צערו הגדול של הרב, שאלוהו האם מותר לצרף את "חיימק'ה הגנב". נזף בהם הרב על כך שכינו יהודי בשם מעליב שכזה, והם הלכו לקרוא לו. המגיד קיבל אותו בכבוד גדול: "שלום עליך, ר' חיים". למחרת חיפש המגיד שליח כדי להעביר סכום כסף לעיר הסמוכה, והציעו לו להיעזר בשירותיו של "ר' חיים". תמה המגיד: "כיצד חשוד בגניבה יכול לשמש כשליח לעניין זה?". הזכירו לו שרק אתמול הוא בעצמו כיבדו וקרא לו "ר' חיים". אמר להם המגיד שאין מכך ראייה, כי כשמדברים סתם כך על אדם, אסור לכנותו גנב, אבל כשיש לכך השלכה מעשית, יש לדעת במי מדובר.

לפיכך, אילו אריה דרעי היה בוחר לשים את עברו הפלילי מאחוריו, לפתוח דף חדש ולהשתלב במגזר הפרטי, היה מקום לכבד זאת ולסייע לו להשתקם, אבל לאפשר לאדם שהורשע בשוחד ובמרמה לחזור לתפקידים ציבוריים בכירים? סליחה על הקלישאה, אבל "במדינה מתוקנת", דבר כזה לא היה עולה על הדעת! אני חש בושה רבה במיוחד לאור העובדה שדבר כזה עלול להתרחש בקהילייה הדתית-חרדית. קהילייה זו הייתה צריכה להיות אמונה יותר מכולם על ערכי יושר, צדק ומשפט. במקום שקהילייה זו תשמש כחוד החנית במאבק נגד השחיתות שפשתה בחלונות הגבוהים, היא מצטיירת כבעלת סובלנות לא ראויה לפושעים מסוגו של דרעי. בשפה הדתית זה נקרא חילול השם.

מפלגת ש"ס הוקמה כדי "להחזיר עטרה ליושנה", שאיפה שאני שותף לה בכל לבי. להתנגד לשחיתות בכל הכוח – זו החזרת עטרה ליושנה. להקפיד על תשלום מסים ולהיזהר בתכלית הזהירות משימוש פסול כלשהו בקופה הציבורית – זו החזרת עטרה ליושנה. אבל להחזיר אדם כמו דרעי למשרה ציבורית זה להחזיר תקלה ליושנה, ולכך עלינו להתנגד בכל תוקף.

* נתנאל אלישיב הוא איש חינוך במכינה הקדם צבאית בעלי.